

KEINOJA KIUUSAAMISEN HUOMAAMISEKSI, TUNNISTAMISEKSI JA EHKÄISEMISEKSI

LINTUVAARAN PÄIVÄKOTI TOIMINTAVUOSI 2019-2020

Puutemme lasten keskinäisissä suhteissa ilmeneviin pulmiin aina tilanteen edellyttämällä tavalla.

1. **Seuraamme** lasten leikkejä ja kaverisuhteita sisällä ja ulkona
 - Kirjaamme ylös havaintojamme lasten yhteistoiminnasta
 - Selvitämme ketkä lapset hakeutuvat toistensa seuraan, keille tulee helposti riitaa tai kuka jää helposti yksin
 - Autamme kaverisuhteiden syntymisessä
 - Havaintojemme ja lasten/vanhempien kertoman perustella kartoitamme tilanteet, joissa kiusaamista tapahtuu ja teemme muutoksia toimintasuunnitelmiimme
 - **Puutemme** aina, kun havaitsemme
2. Teemme lasten kanssa yhdessä **"Meidän säännöt"** yhdessäololle. Ne ovat näkyvillä ja niitä käydään läpi säännöllisesti.
3. **Osallistumme** lasten leikkeihin
4. **Valvomme ja olemme läsnä**
 - Aikuinen auttaa ja kannattelee lasta tämän opetellessa uutta taitoa, esim. pettymyksen hetkellä malttaa olla purkamatta kiukkuaan toveriin
 - Valvonnalla näemme tilanteet ja voimme puuttua/ehkäistä kiusaamiseen
5. **Keskustelemme ja kyselemme** lapsilta toverisuhteisiin liittyvistä asioista
 - Käytämme apuna kuvia leikki- ja arkitilanteista
 - Luemme aihetta käsitteleviä kirjoja (Ystävyys/Kiusaaminen)
 - Käsittelemme aihetta draaman keinoin
6. **Rohkaisemme** lapsia kertomaan ja kiitämme siitä "Olitpa rohkea kun kerroit...."
 - Kiusaamisesta kertominen ei johda syrjäyttämiseen tai koston
 - Jos kiusaamisesta ei kerro, toinen luulee toimintansa olevan ok - ja jatkaa

7. Otamme **lapsen toverisuhteet** systemaattisesti esille **kasvatuskeskusteluissa**.

8. Luomme **myönteistä ilmapiiriä ja olemme turvallisia aikuisia**

- Kehuja, naurua, huumoria, ystävällistä puhetta, hymyä - lohdutusta ja syyliä
- Lupa epäonnistua - ja yrittää aina uudelleen
- Kiittämällä vahvistamme hyvää käytöstä ja oikeita toimintatapoja

9. **Selvitämme**

- Lapset ovat aina itse selvittämässä, mitä tapahtui ja saavat kertoa oman näkemyksensä. Kiusaaminen/satuttaminen selvitetään siellä missä se on tapahtunut eli päiväkodissa.
- **Keskustelemme lapsen vanhempien kanssa** päivän tapahtumista, mutta kaikkea tapahtunutta emme automaattisesti raportoi. Lapsen kertomista askarruttavista asioista kannattaa kysyä oman ryhmän henkilökunnalta. Lapsen kuullen kerrotaan päivän "töllöilyistä" vain silloin, kun lapsi on osallisena keskustelussa.

10. **Kirjaamme tapahtumat ylös**, jotta olemme itse selvillä kiusaamisen esiintyvyydestä päiväkodissamme

Sosiaaliset taidot, kuten kyky olla kaveri toiselle, on kehittyvä taito. Sitä täytyy harjoitella ja voidaan opettaa.

Tavoitteenamme on opettaa lapselle oikeita toimintatapoja, kiittää onnistumisesta ja yrittämisestä - pienet lapset eivät opi rangaistuksista. Lapsi voi korjata/hyvittää väärän tekonsa tekemällä kaverille jotain mukavaa ja esimerkiksi korjaamalla rikotun leikin.

Opetamme lapsia pyytämään anteeksi. Vaikka lapsi ei halua (osaa) pyytää anteeksi, emmekä pakota siihen, se ei tarkoita, ettei tarvitse pyytää anteeksi. Mekaaninen, aikuisen pakottama anteeksipyyntö ei lohduta, koska pyytävä ei tarkoita mitä sanoo. Toiselle aiheutetun pahan mielen pystyy hyvittämään vasta, kun on rauhoittunut.

Myös anteeksi antaminen on tärkeä taito. Aikuinen lohduttaa ja hyvittelee lasta, joka on kärsinyt vääryyttä - tämä on oiva opettaa lapsille lohduttamista.

Turvalliselle, ystävälliselle aikuiselle lapsi uskaltaa kertoa ikävistäkin asioista. Lapsi tarvitsee aikaa tutustuakseen uusiin aikuisiin.

Perehdymme alan uusimpaan tutkimustietoon, jotta osaamme edistää lasten välistä toveruutta.

Hyvän tekeminen ja auttavaisuus luovat yhteisössä myönteistä ilmapiiriä ja ehkäisevät kiusaamista. Aikuiset tietävät olevansa tässä mallina ja kannustajina lapsille.